

ЧИННИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Лариса Петренко, канд. пед. наук, старший науковий співробітник

Розкриття заявленої проблеми вимагає визначення суті категоріально-понятійного апарату. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне зазначити, що під поняттям чинник (фактор) будемо розуміти умову, рушійну силу, причину «будь-якого процесу, що визначає його характер або одну з основних рис» [2, с. 766]. У цьому дослідженні йдеться про рушійні сили сталого розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів, що має спричинити зміни напрямку і характеру діяльності педагогічного колективу (адаптувати до змін у соціально-економічному і освітньому середовищі, швидко реагувати на виклики ринку праці і ринку освітніх послуг), і, насамкінець, підвищити якість підготовки кваліфікованих робітників.

Сьогодні сталий розвиток (англ. – *Sustainable development*) теоретиками вважається найбільш перспективною ідеологією третього тисячоліття, яка за умов поглиблення наукової обґрунтованості забезпечить збалансований розвиток цивілізації. Більшість науковців дотримуються думки, що «сталий розвиток – це керований розвиток», в основі керованості яким є «системний підхід та сучасні інформаційні технології». Використання інформаційних технологій дозволяє швидко моделювати різновекторний розвиток усіх процесів, що відбуваються в професійно-технічному навчальному закладі, «з високою точністю прогнозувати їх результати та вибирати найбільш оптимальний» [1].

Головним чинником професійного розвитку не тільки педагогів, а й керівників педагогічних колективів є культурно-педагогічна атмосфера навчального закладу. В ній діє відома психологічна закономірність, відкрита С. Л. Рубинштейном – все зовнішнє впливає на особистість,

преломляється через її здібності, життєвий і професійний досвід, ціннісні орієнтації тощо [3].

Досвід роботи свідчить про те, що в професійно-технічних навчальних закладах на перший план виходять, зазвичай, організаційні, матеріальні, фінансово-економічні питання, значна увага приділяється проблемам методичного забезпечення підготовки кваліфікованих робітників, стандартизації освіти, а робота з формування інформаційного середовища, розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників і педагогів поки ще знаходиться на другому плані. Але вважаємо за необхідне наголосити на тому, що вся діяльність педагогів і управлінського персоналу щоденно пов'язана з інформацією. Педагогічній практиці її часто вважають рутинною, зайвою, що можна, на наш погляд, пояснити не достатнім розвитком необхідних знань, умінь і навичок.

З огляду на вище зазначене, в якості найважливішого чинника сталого розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів ми розглядаємо формування інформаційного середовища як на рівні навчального закладу, так і на регіональному рівні. Вибірковий аналіз веб-сайтів обласних навчально-методичних кабінетів і окремих навчальних закладів системи професійно-технічної освіти показав, що цей процес розпочато. Так, цілеспрямована робота ведеться в Івано-Франківській, Закарпатській та Черкаській області. Наприклад, на сайті Ужгородського професійного ліцею можна ознайомитись з такими цікавими і корисними документами як Положення про інформаційно-аналітичну групу та план її роботи. Ознайомившись з інформацією на сайті Закарпатського навчально-методичного центру, ми дійшли висновку, що ця робота організована інформаційно-аналітичним відділом, створеним у 2009 році як окремий підрозділ. Цей вид діяльності в регіоні стимулюється, про що свідчить щорічний аналіз роботи веб-сайтів ПТНЗ. Моніторингово-аналітичні дослідження в сфері професійної освіти і навчання проводяться і в інших регіонах. Робота інформаційно-

аналітичного центру «ПРОФТЕХ» Інституту професійно-технічної освіти НАПН України та інформаційно-аналітичних центрів у регіонах стимулюють аналітичну роботу керівних кадрів професійно-технічних навчальних закладів. Черкаський обласний навчально-методичний центр перейшов до організаційної і методичної роботи в режимі он-лайн: проведення нарад, конференцій. Таким чином, через організацію інформаційно-аналітичної діяльності керівників і педагогів розвиваються знання, уміння, навички та їх здатність працювати з інформацією.

Однак сам по собі розвиток інформаційно-аналітичної компетентності як невід'ємної складової управлінської діяльності керівників не може бути самоціллю. Вона має розвиватись у контексті реалізації керівником усіх технологічних функцій управління: планування, організації, координації, контролю, коригування, аналізу. Ця робота буде ефективною за умов сформованості і постійного розвитку знань у суб'єктів управління про джерела надходження інформації, її види, форми і методи роботи з нею, інформаційні технології, пошукові та аналітичні системи тощо. Тому ще одним важливим чинником сталого розвитку інформаційно-аналітичної компетентності керівників професійно-технічних навчальних закладів ми вбачаємо самоосвіту, яка має бути керованою. В цьому процесі важливу роль можуть відіграти обласні навчально-методичні кабінети. Але ця проблема потребує окремого вивчення, що дозволить розкрити потенціал цих структурних підрозділів у сфері професійної освіти і навчання.

Література

1. <http://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Новий тлумачний словник української мови у трьох томах / Уклад. В. В. Яременко, О. М. Сліпушко. – К. : Видавництво «Аконіт», 2005. – Т. 3. – 864 с.
3. Рубинштейн Л. С. Основы общей психологии : в 2 т. – М.: Педагогика, 1989. – Т. 1. – 488 с.; Т. 2. – 322 с.